

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Iudaeis, Sarracenis, & eorum servis. Titvlvs VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

vero potest solutum fuerit vel promissum, remitti promissum facias, & restitui appeli. cessante solum, sciens quod scriptum est: Gratiis accepistis, gratis date. Sanè si quis distulerit Magistros in locis congruis instituire, tibi liceat app. postposita, libi aliorum instructioni proficere viros providos, honestos, & discretos.

CAP. II.

Tro licentia docendi pecunia exigi non debet, etiam si hoc habeat consuetudo.

Idem.

Qvanto Galliena a ecclesia: [i & msa.] Dignos esse animadversione censemus, qui nomen Magistri scholarium, & dignitatem assumunt, & sine certo precio ecclesiasticis viris docendi alios licentiam non impendunt. Cum autem hac prava consuetudo à cupiditate radice processerit, & decorem admodum ecclesiasticæ honestatis confundat: mandamus, quatenus (consuetudine ipsa de vestris ecclesiis extirpata) sub anathematis interminatione hoc inhibere curetis, districte præcipientes, ut quicumque viri idonei & literati voluerint regere studia literarum, sine molestia & exactione qualibet scholas regere permittantur. Si qui vero huiusmodi prohibitionis vel præcepti extiterint transgressores, eos officii, & dignitatis privetis.

[i Majorum personarum scientia & honestate præfulget, eo casibus mittitur cavere que confundere ecclesiasticam videatur honestatem, tanto vehementiori.]

CAP. IV.

In qualibet cathedrali ecclesia, vel alia in facultatibus sufficienti, debet a prelate vel capitulo unus Magister eligi, cuius reditus unus præbenda debent assignari: in Metropolitanâ vero ecclesia etiam eligi debet Theologus: & si ad Grammaticam & Theologum non sufficiat, provideat ipsi Theologus ex reditibus sue ecclesiæ, & Grammatico faciat provideri in aliqua ecclesiâ suæ civitatis vel diocesis.

Innocentius III. in Concilio generali b.

Quia nonnullis propter inopiam & legendi studium & opportunitas proficiendi subtrahitur, in Lateranen. Concilio pia fuit constitutio & provisa, ut per unamquamque cathedralem ecclesiam Magistro, qui eisdem ecclesiæ clericos aliosque scholares pauperes gratis institueret, aliquid competens beneficium præberetur, quo & docentis relevaretur necessitas, & via pateret dicentibus ad doctrinam. Verum quoniam in multis ecclesiis id minime observatur: nos prædictum roborantes statum adjicimus, ut non solum in qualibet cathedrali ecclesia, sed etiam in aliis, quarum sufficere poterunt facultates, constituatur Magister idoneus, à prelate cum capitulo, seu majori & saniori parte capituli eligendus, qui clericos ecclesiarum ipsarum gratis in grammatica & facultate, & alios instruat juxta posse. Sanè Metropolitani ecclesia Theologum nihilominus habeat, qui sacerdotes & alios in sacra pagina doceat, & in his præsertim informet, quæ ad curam animarum spectare noscuntur. Assignetur autem cuilibet Magistro rum à capitulo unus præbenda provenus, & pro Theologo à Metropolitanò tantundem, non quod propter hoc efficiatur canonicus, sed tamdiu reditus ipsos percipiat, quamdiu persistit in docendo. Quod si forte de duobus & ecclesia Metropolitani gravetur, Theologo juxta modum prædictum ipsa provideat, Grammatico vero in alia ecclesia suæ civitatis, sive diocesis, qua sufficere valeat, sciat provideri.

CAP. V.

Prelate & capitula ad studia Theologiae scholares discipulos transmittere tenentur, qui in absentia reditus præbendarum suarum & beneficiorum per quinquennium integraliter percipiunt: & si pro-

a Cap. 3. eod. tit. in 1. compul. b Scil. Later. ca. 11. & Cap. 1. eod. tit. in 4. compul. c institutio. d Grammatica. e al. de duobus Magistru.

prius reditus ad sustentationem studii sui non sufficere, debentur cum capitulo eis provideri, magister vero dicitur. dicitur. greg. præcipiunt fructus beneficiorum suorum.

Honorius III.

Speret specula a, &c. [i & msa.] Volentes mandamus, ut statum in concilio generali à Magistro Theologis per singulas Metropoles statuendum violabiliter observetur. Statuentes, ut quia licet propter raritatem Magistrorum se possent tractare excultare, ab ecclesiis præstatis & capitulis Theologiae & professionis studium aliqui doctores detur: qui cum docti fuerint, in Dei ecclesia vel alio fulgeant firmamenti c. ex quibus præbenda pia possit haberi doctorum, qui velut scilicet in propria aeternitates mansuri ad iustitiam vel ad gloriam rudire: quibus si proprii provenus ecclesiastici non sufficiant, prædicti necessaria subministrare. Per nos vero in Theologica facultate, dum in scholis doctores & studentes in ipsa, integrè per annos quinque, penitus de licentia sedis Apost. provenus præbendarum beneficiorum suorum non obstantè aliqua communitate tudine vel statu, cum denatio fraudati maneat, in vinea Domini operantes.

[i Cum itaq, de singulis provinciis postea in scriptis pro Rege Assisero, qui beatitudo dicitur, per milia annorum & adduci ad artem & manus civitatis per manus, quibus multobrem accipere necessarium videlicet facimus.

DE IUDÆIS, SARRACENIS & eorum servis.
TITVLVS VI.

CAP. I.

Si servus à Iudæo emptus causa matrimonii ipsi sit, ipsi desiderat Christianus pro xii. solidis redimatur.

Et Concilio Marten.

Presenti concilio sancimus, ut nullum Christianum mancipium Iudæo feriat, sed data in solidis pro quolibet bono mancipio ipsam quantam Christianorum, seu ad ingenuitatem, seu ad servitium tantam habeat redimendi: & si Christianus tibi habitus, & non permittitur, idem fiat: Quædam est qui Christus redemit, blasphemam Christi servitium oculis detinere.

CAP. II.

Iudæus Christianum in servitium habere non potest, nisi ipse unum verò potest.

Gregorius Episcopo & Leon.

Multorum ad nos: [i & msa.] Multitudo ceat Christianum mancipium in suo ditione retinere: sed si qui apud eos inveniuntur, libertatem vendunt. Hi vero, qui in possessionibus eorum sunt, legum distinctione sint liberi: tamen quia libertatis eorum diutius adhaerent, utpote quod colonis debent, ad colenda rura remaneant, consuetudines prædictis viris præbent. Cunctis enim, qui colonis vel originariis iura præcipiant, peragat, nihil eis extra hoc oneris indicatur. Quod à quibus Iudæorum b aliquem de his, vel ad alium mancipium, vel ad aliud obsequium retinere voluerit, ipsi impuret, qui jus coloniarum, & jus Domini veritate damnavit.

[i Relatione provenit, à Iudæo in Latini servitium imp. a Pari tuius capiti sup. ut. ut cler. vel Monac. b Theop. c Vid. aurb. habita. C. ne sita pro pare. d Marten. & d. indist. r. epist. 21. f. 3. eod. tit. in comp. g. conditio. h. al. veron.

per velamen a hujusmodi, ulterioris & excusationis...

eis regalia jura vendantur, ad ea colligenda proficiendum est Christianis non sibi...

Gregorius IX. African. a & Lucen. Episcopi.

EXspeciali b quem ega illustrem Regem Portugalie gerimus, charitatis affectu; & infra. Mandamus, quatenus Regem ipsum sollicitè inducat, ne in officiis publicis Iudeos Christianis praticiat...

CAP. XIX.

Se summas. Idem. Nulli Iudæo d. baptizatum, vel baptizari volentem emere liceat, vel in suo servitio retinere. Quod si quem nondum ad fidem conversionem causa mercimonii emerit, & postmodum factus sit, vel fieri desideret Christianus...

DE HÆRETICIS.

TITVLVS VII.

CAP. I.

In fidelis est, qui non habet certitudinem fidei, & infidelis non est credendum in prejudicium alterius.

Stephanus Papa omnibus Episcopis. VBLVS in fide, infidelis est. Nec eis omnino credendum est, qui fidem veritatis ignorant.

CAP. II.

Errare in fide conuincitur, qui alios errantes, cum pnt, ab errore non reuocat.

Leo Papa.

Vitalios s. cum potest, ab errore non reuocat, se ipsum errare demonstrat.

CAP. III.

Hæreticus perseverans, aternaliter damnatur: cui nec prodest baptizatus, nec elemosinæ, vel martyrium, vel aliud quocumque bonum quoad hoc, ut consequatur vitam aeternam.

Augustinus de fide Catholica.

Fletissimè tene, & nullatenus dubites, omnem hæreticum vel schismaticum cum diabolo & angelis eius, æterni ignis incendio participandum, nisi ante finem vite catholice fuerit incorporatus, & reintegratus ecclesie, & post pauca: Omni homini qui ecclesie catholice non tenet unitatem, neque baptismus, neque elemosyna quantumlibet copiosa, neque mors pro nomine Christi suscepta, proferre poterit ad salutem.

CAP. IV.

Damnato auctore, damnantur etiam scripturae, & libri & opera Gregorius Anastasio Antiocheno.

Placuit tunc, & infra. Cum Celestinus, atque Pelagius in Ephesina synodo sint damnati: quomodo poterunt illa capitula recipi, quorum damnantur auctores?

a. Episcopus fuit Hispanæ, de quibus Valens in annalibus Hispanie, c. 20. b. vid. Marquardum tract. de Iuda. p. 2. c. 6. d. r. c. Lat. sub Innocent. III. ca. 67. d. vide notas hujus decr. f. Ca. 2. eod. tit. e. De materia tituli in genere. f. Ca. 2. eod. tit. comp. g. Ca. 3. eod. tit. in 1. compilatione. h. 2003. expandunt.

CAP. XVI. Insuper Iudæum, vel Paganum publicè officium, per concilium provinciale scripturæ, & preposito denegatur Christianis...

Idem in eodem. d. Quis sit nimis abstrudum, ut blasphemus Christi in Christiano, vim potestatis exerceat: quod super hoc Tolentium concilium providè statuit, nos propter transgressionem iudicium in hoc generali concilio innovamus...

CAP. XVII. Concilium generale repetit concilium Lateranense supra, eod. in eod. titulo p. 2. c. 2. ubi dicitur tempore ablatiensi suspendendum.

Idem in eodem. Ad liberandam e terram sanctam: & infra. Excommunicamus præterea & anathematizamus illos falsos simplices Christianos: qui contra ipsum Christum & populum Christianum Sarracenis arma, ferrum, & ligamina referunt galcarum: eos etiam, qui galeas eis vendunt, vel naves, quique in piraticis Sarracenorum navigationibus gubernationis exercent, vel machinis, aut quibuslibet aliis aliis quod eis impendant consilium, vel auxilium in dispendium terræ sanctæ, ipsosque retum suarum provisiones nullari, & capientium servos fore censemus...

CAP. XVIII. Iudæi vel pagani publicè officii proficiendi non sunt. a. & f. in 1. compilatione, b. utrum, c. al. redemptoris, ut in 1. comp. d. Lat. c. 67. & ca. 2. eod. tit. in 1. comp. e. vid. Marquardum Navarum supra titulum.